

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õigusloomega seotud konsolideeritud dokument

11.12.2013

EP-PE_TC1-COD(2011)0413

*****I**

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 11. detsembril 2013. aastal
eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus
(EL) nr .../2014, millega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise
rahastamisvahend
(EP-PE_TC1-COD(2011)0413)

PE 519.966

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

EUROOPA PARLAMENDI SEISUKOHT

vastu võetud esimesel lugemisel 11. detsembril 2013. aastal

eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr .../2014, millega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 209 lõiget 1 ja artikli 212 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide *parlamentidele*,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹

ning arvestades järgmist:

¹

Euroopa Parlamendi 11. detsembri 2013. aasta seisukoht.

- (1) Käesolev määrus on üks vahenditest, millega toetatakse otseselt liidu välispoliitikat ning mis võtab üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1717/2006,¹ mille kehtivus lõppes 31. detsembril 2013.
- (2) Rahu säilitamine, konfliktide ennetamine, rahvusvahelise julgeoleku tugevdamine ning nende rahvaste, riikide ja piirkondade abistamine, mida tabavad loodusõnnetused või inimtegevusest tingitud õnnetused, kuuluvad liidu välistegevuse peamiste eesmärkide hulka, *nagu on sätestatud muu hulgas* Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) *artiklis* 21. Riike *ja piirkondi* mõjutavad kriisid ja konfliktid ning muud tegurid, nagu terrorism, organiseeritud kuritegevus, *soopõhine vägivald*, kliimamuutused ja küberjulgeoleku probleemid ning loodusõnnetustest *tingitud julgeolekuohud*, ohustavad **liidu** stabiilsust ja julgeolekut. Selleks et lahendada neid küsimusi tõhusalt ja õigeaegselt, on vaja eraldi rahalisi vahendeid ja rahastamisvahendeid, mis suudaksid toimida humanitaarabi ja pikaajalisi koostöövahendeid täiendaval viisil.

liidu

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1717/2006, millega kehtestatakse stabiliseerimisvahend (ELT L 327, 24.11.2006, lk 1).

- (3) *Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 15. ja 16. juuni 2001. aasta järel dustes* vägivaldsete konfliktide ennetamise *liidu* programmi, *milles rõhutati liidu* poliitilist kohustust seada konfliktide ärahoidmine *liidu* välissuhete üheks peamiseks eesmärgiks ning *sedastati*, et arengukoostöö vahendid võivad anda panuse selle eesmärgi saavutamisse ■ . Nõukogu 20. juuni 2011. aasta järel dustes konfliktide ennetamise kohta ■ kinnitati veel kord *kõnealuse programmi* asjakohasust ■ liidu edasise *poliitilise* tegevuse alusena konfliktide ennetamise *valdkonnas*. Nõukogu kinnitas oma 17. novembri 2009. aasta järel dustes *ELi vahendustegevuse ja dialoogi alase suutlikkuse suurendamise kontseptsiooni*.

■

- (4) Nõukogu 19. novembri 2007. aasta järel dustes *ELi meetmete kohta ebakindlates olukordades ning nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate samuti 19. novembri 2007. aasta järel dustes julgeoleku ja arengu kohta rõhutati*, et julgeoleku ja arengu vahelist seost tuleks arvesse võtta *liidu* strateegiates ja poliitikavaldkondades, selleks et toetada *poliitikavaldkondade arengusidusust vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu („ELi toimimise leping”) artiklile 208 ja liidu* välistegevuse sidusust *üldiselt*. Täpsemalt järel das nõukogu, et edasine töö julgeoleku ja arengu valdkonnas peaks hõlmama mõju, mida julgeolekule ja arengule avaldavad kliimamuutused, keskkonna ja loodusvarade majandamise küsimused ning ränne.

- (5) Euroopa Ülemkogu kiitis 12. detsembril 2003 heaks Euroopa julgeolekustrateegia ning 11. detsembril 2008 selle rakendamise aruande *ühisanalüüsi. Oma teatises pealkirjaga* „ELi sisejulgeoleku strateegia *toimimine: viis sammu turvalisema Euroopa suunas*” märkis ka komisjon, et oluline on kolmandate riikide ja piirkondlike organisatsioonidega tehtav koostöö, eelkõige selleks, et võidelda mitmetahuliste ohtudega, nagu inimkaubandus, ebaseaduslik *uimastikaubandus* ja terrorism.
- (6) *Oma teatises pealkirjaga „ELi meetmed ebakindlates olukordades – säästvat arengut, stabiilsust ja rahu edendavad meetmed keerulises keskkonnas” tunnustas komisjon olulist panust, mille liit annab rahu ja stabiilsuse edendamisse, pöörates tähelepanu vägivallailmingutele ning tuues esile ebakindluse ja vägivaldsete konfliktide algpõhjused. Käesolev määrus peaks kaasa aitama nende eesmärkide saavutamisele.*

- (7) *Nõukogu kiitis 8. detsembril 2008 heaks laiaulatusliku lähenemisviisi naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1325 (2000) ja 1820 (2008) rakendamisele liidu poolt, tunnistades rahu, julgeoleku, arengu ja soolise võrdõiguslikkuse küsimuste tihedat seotust. Liit on järjekindlalt kutsunud üles täielikult rakendama naiste-, rahu- ja julgeolekualaseid meetmeid, mis on esitatud vastavates ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides, ning eelkõige rõhutanud vajadust võidelda konfliktiolukordades esineva naistevastase vägivalla vastu ning soodustada naiste osalemist rahu kindlustamisel.*
- (8) *Nõukogu poolt 25. juunil 2012 vastu võetud ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilises raamistikus ja tegevuskavas kutsutakse üles koostama tegevussuunised tagamaks, et inimõigusi võetakse arvesse terrorismivastase võitluse abimeetmete väljatöötamisel ja rakendamisel, ning rõhutatakse, et piinamise ja muu julma, ebainimliku või alandava kohtlemise likvideerimine ning nõuetekohase menetluse (sh süütluse presumptsioon, õigus õiglasele kohtumõistmisele ja õigus kaitsesele) järgimine on liidu inimõigustealased prioriteedid.*
- (9) *Liidu suhetes kolmandate riikidega on seatud esiplaanile demokraatia ja inimõigused ning neid tuleks seetõttu käsitada käesoleva määruse aluseks olevate põhimõtetenä.*

- (10) Euroopa Ülemkogu 25. märtsi 2004. aasta deklaratsioonis terrorismivastase võitluse kohta kutsuti üles integreerima terrorismiga võitlemise eesmärgi välisabiprogrammidesse. Euroopa **Liidu** terrorismivastase võitluse strateegias, mille nõukogu võttis vastu 30. novembril 2005, nõuti tihedamat terrorismivastast koostööd kolmandate riikide ja ÜROga. Nõukogu **23. mai 2011. aasta järeldustes** terrorismivastase **võitluse sise- ja välisaspektide seoste tugevdamise kohta** kutsuti üles **suurendama** kolmandates riikides terrorismivastasesse võitlusesse kaasatud pädevate asutuste suutlikkust **määrusega (EÜ) nr 1717/2006 kehtestatud** stabiliseerimisvahendi strateegilisel kavandamisel.
- (11) Määrus (EÜ) nr 1717/2006 võeti vastu eesmärgiga võimaldada liidul reageerida tekkinud või tekkivatele kriisiolukordadele järjekindlalt ja ühtselt, tegeleda konkreetsete **ülemaailmsete ja** piirkonnaülestes julgeolekuohtudega ning parandada kriisiks valmisolekut. Käesoleva määruse eesmärk on võtta kasutusele muudetud rahastamisvahend, mis **tugineb määruse (EÜ) nr 1717/2006** kohaldamise kogemustele, selleks et suurendada liidu tegevuse tõhusust ja sidusust sellistes valdkondades nagu kriisile reageerimine, konfliktide ärahoidmine, rahu kindlustamine ja kriisiks valmisolek, ning julgeolekuohtude **ja -probleemidega** tegelemisel.

- (12) Käesoleva määruse *kohaselt võetavad* meetmed *peaksid* järgima *ELi lepingu* artikli 21 ja *ELi toimimise lepingu* artiklite 208 ja 212 eesmärgi. Need meetmed võivad täiendada meetmeid, mida liit võtab ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide saavutamiseks *ELi lepingu* V jaotise raames, ning meetmeid, mida võetakse *ELi toimimise lepingu viienda osa* raames, ning peaksid olema nendega kooskõlas. Nõukogu ja komisjon peaksid vastavalt *oma* volitustele tegema koostööd selle kooskõla tagamiseks.
- (13) *Käesolev määrus peaks olema kooskõlas nõukogu otsuses 2010/427/EL¹ kindlaks määratud Euroopa välisteenistuse korraldust ja toimimist käsitlevate sätetega. Kõrge esindaja 2010. aasta avalduses poliitilise vastutuse kohta kinnitatakse Euroopa Parlamendiga dialoogi pidamise ja konsulteerimise ning Euroopa Parlamendile teabe ja aru andmise põhimõtted.*
- (14) *Komisjon ja asjakohasel juhul Euroopa välisteenistus peaksid vahetama Euroopa Parlamendiga korrapäraselt ja tihedalt arvamusi ja teavet. Lisaks tuleb Euroopa Parlamendile anda dokumentidele juurdepääs kooskõlas kõnealust küsimust käsitlevate asjaomaste institutsioonidevaheliste kokkulepetega, selleks et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011² kohast kontrolliõigust kasutataks asjakohast teavet omades.*

¹ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (15) *Liidu välistegevuse rahastamisvahendite rakendamise ühised eeskirjad ja menetlused sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr .../2014¹**.
- I**
- (16) *Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused seoses programmide koostamise ja rakendusmeetmetega. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011.*
- (17) *Võttes arvesse kõnealuste rakendusaktide iseloomu, eriti nende mõju poliitika kujundamisele ja eelarvele, tuleks nende vastuvõtmiseks kasutada üldiselt kontrollimenetlust, välja arvatud väikese rahalise mahuga meetmete korral.*
- (18) *Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui on vaja, et liit reageeriks kiiresti, ning kui tungiv kiireloomulisus seda nõuab, peaks komisjon võtma vastu viivitamata kohaldatavad rakendusaktid.*

¹ *Euroopa Parlamendi ja nõukogu ... määrus nr .../2014 (EL), millega kehtestatakse liidu välistegevuse rahastamisvahendite rakendamise ühised eeskirjad ja menetlused (ELT ...).*

* Väljaannete talitus: palun lisada dokumendis PE-CONS 130/2013 (2011/0415 (COD)) sisalduva määruse kuupäev, number ja ELT avaldamisviide.

- (19) *Liit peaks otsima võimalusi olemasolevate vahendite kõige tõhusamaks kasutamiseks, et saavutada välistegevuses optimaalne mõju. See tuleks saavutada liidu välistegevuse rahastamisvahendite sidususe ja täiendavuse abil ning luues koostoime käesoleva instrumendi, välistegevuse muude rahastamisvahendite ja liidu muude poliitikameetmete vahel. Lisaks peaks see hõlmama välistegevuse rahastamisvahendite raames välja töötatud programmide vastastikust tugevdamist.*
- (20) Kuna käesoleva määruse eesmärgi ei suuda liikmesriigid piisalt saavutada, küll aga saab neid meetmete ulatuse *ja toime* tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas *ELi lepingu* artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (21) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmi kestuseks rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendile ja nõukogule peamiseks juhiseks 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta)¹ punkti 17 tähenduses.

¹ *ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.*

- (22) *On asjakohane viia käesoleva määruse kohaldamisaeg kooskõlla nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 1311/2013¹. Seetõttu peaks käesolevat määrust kohaldama alates 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020,*

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹ *Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).*

I JAOTIS
ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese ja eesmärgid

1. ***Käesoleva määrusega luuakse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahend, millega toetatakse aastatel 2014–2020 otseselt liidu välispoliitikat, suurendades liidu tegevuse tõhusust ja sidusust sellistes valdkondades nagu kriisile reageerimine, konfliktide ennetamine, rahu kindlustamine ja kriisiks valmisolek, ning ülemaailmsete ja piirkonnaülest ohtudega tegelemisel.***
2. Liit võtab arengukoostöö meetmeid, samuti finants-, majandus- ja tehnilise koostöö meetmeid koos kolmandate riikide, piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide ning teiste ***riiklike*** ja ***kodanikuühiskonna*** osapooltega vastavalt käesolevas määruses sätestatud tingimustele.

3. *Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab mõiste „kodanikuühiskonna osapooled” valitsusväliseid organisatsioone, põlisrahvaid esindavaid organisatsioone, kohalikke kodanike rühmitusi ja ettevõtjate liite, ühistuid, ametiühinguid, majandus- ja sotsiaalhuve esindavaid organisatsioone, detsentraliseeritud piirkondliku koostöö ja integratsiooniga tegelevaid kohalikke organisatsioone (sealhulgas võrgustikud), tarbijaorganisatsioone, naiste- ja noorteorganisatsioone, õppe-, kultuuri-, uurimis- ja teadusorganisatsioone, ülikoole, kirikuid ja usuühendusi ning kogudusi, meediat ja mis tahes valitsusväliseid ühendusi ning eraõiguslikke ja avalik-õiguslikke fonde, mis võivad aidata kaasa arengule või sisepoliitika välismõõtmel arendamisele. Käesolevas lõikes loetlemata isikuid või osapooli võib rahastada, kui see on vajalik käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks.*

4. Käesoleva määruse *erieesmärgid* on:

- a) aidata kriisiolukorras või selle tekkimisel kiiresti tagada stabiilsus tõhusa reageerimisega, mis on *välja töötatud*, et aidata säilitada, luua või taastada tingimused, mis on olulised liidu *välispoliitika ja -tegevuse* nõuetekohaseks rakendamiseks *kooskõlas ELi lepingu artikliga 21*;
- b) *aidata ennetada* konflikte *ning tagada suutlikkus ja* valmisolek tegeleda kriisieelsete ja -järgsete olukordadega ning kindlustada rahu *ja*
- c) tegeleda konkreetsete ülemaailmsete ja piirkonnaülest ohtudega *rahule, rahvusvahelisele julgeolekule ja stabiilsusele*.

Artikkel 2

Liidu abi *järjepidevus* ja täiendavus

- 1. Komisjon tagab käesoleva määruse *kohaselt* vastu võetud meetmete vastavuse *partnerriikide* suhtes rakendatavale liidu üldisele strateegilisele poliitikaraamistikule ja eriti lõikes 2 osutatud *meetmete* eesmärkidele ja muudele asjaomastele liidu meetmetele.
- 2. Käesoleva määruse *kohaselt võetud* meetmed võivad täiendada meetmeid, mida võetakse *Euroopa Liidu lepingu V* jaotise ja *Euroopa Liidu toimimise lepingu V osa* alusel, ning peavad olema nendega kooskõlas. *Käesoleva määruse kohaste meetmete puhul tuleb nõuetekohaselt arvestada Euroopa Parlamendi seisukohtadega.*

3. Käesoleva määruse alusel antav liidu abi täiendab ■ liidu välisabivahenditest antavat abi, seda antakse ainult sel määral, mil kõnealuste vahenditega ei ole võimalik saavutada piisavat ja tõhusat reageerimist, *ning see kavandatakse ja rakendatakse sellisel viisil, mis võimaldab nende vahendite alla kuuluva tegevuse jätkuvust, kui see on asjakohane.*
4. *Võimaluse korral hõlmatakse (sealhulgas programmide koostamisel) järgmised valdkondadevahelised küsimused:*
- a) demokraatia edendamine ja hea valitsemistava;*
 - b) inimõigused ja humanitaarõigus, sealhulgas lapse õigused ja põlisrahvaste õigused;*
 - c) mittediskrimineerimine;*
 - d) sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine;*
 - e) konfliktide ennetamine; ja*
 - f) kliimamuutused.*

5. Käesoleva määruse alusel ei rahastata meetmeid, mis kuuluvad **nõukogu** määruse (EÜ) nr 1257/96¹ ning **Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1313/2013/EL**² reguleerimisalasse ja mida rahastatakse **nende õigusaktide alusel**.
6. Selleks et suurendada liidu ja siseriiklike abimeetmete tõhusust **ja täiendavust** ning hoida ära topeltrahastamist, edendab komisjon **liidu** ja liikmesriikide tegevuse tihedat koordineerimist ■ nii otsustamise tasandil kui ka praktilises tegevuses. Selleks kasutavad liikmesriigid ja komisjon **teabevahetuse** süsteemi. **Komisjon võib teha algatusi sellise koordineerimise edendamiseks. Lisaks tagab komisjon koordineerimise ja koostöö mitmepoolsete, piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonide ning muude rahastajatega.**

¹ Nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1257/96 humanitaarabi kohta (EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, p. 924).

II JAOTIS

LIIDU ABI LIIGID

Artikkel 3

Abi kriisiolukordadele või tekkivatele kriisiolukordadele reageerimiseks, et konflikte ennetada

1. Artikli 1 lõike 4 punktis a **■** sätestatud *erieesmärkide* saavutamiseks *annab* liit tehnilist ja rahalist abi, *reageerimaks järgmistele erandlikele ja ettenägematutele olukordadele*:
 - a) pakiline olukord, kriisiolukord või tekkiv kriisiolukord;
 - b) olukord, mis ohustab demokraatiat, avalikku korda, inimõiguste ja põhivabaduste kaitset või üksikisikute, *eelkõige ebastabiilsetes olukordades soopõhisest vägivallast ohustatud* üksikisikute julgeolekut ja turvalisust, või
 - c) olukord, mis ähvardab laieneda relvastatud konfliktiks või oluliselt **■** destabiliseerida asjaomast kolmandat riiki või asjaomaseid kolmandaid riike.

Sellist abi võib kasutada ka olukordades, kus liit on rahvusvaheliste *lepingute* olulistele osadele tuginedes osaliselt või täielikult peatanud koostöö kolmanda riigiga.

2. Lõikes 1 osutatud *tehniline* ja rahaline abi võib hõlmata *järgmist*:

■

- a) tehnilise ja logistilise abi andmise teel nende jõupingutuste toetamine, mida rahvusvahelised ja piirkondlikud organisatsioonid ■ ning *riiklikud ja kodanikuühiskonna* osapooled teevad usalduse suurendamise, vahendustegevuse, dialoogi ja lepitamise edendamiseks;
- b) *naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide rakendamise toetamine, eelkõige ebakindlas, konflikti- ja konfliktijärgses olukorras olevates riikides;*
- c) rahvusvahelisele õigusele vastavaid volitusi omavate ajutiste riigihaldusorganite loomise ja ■ toimimise toetamine;

- d) demokraatlike, pluralistlike **riigiasutuste** loomise toetamine, sealhulgas meetmed, mille eesmärk on suurendada naiste rolli sellistes asutustes, edendada tõhusat tsiviiladministratsiooni ja **tsiviil**järelevalvet julgeolekusüsteemi üle, **samuti** suurendada terrorismi, organiseeritud kuritegevuse ja kõigi salakaubaveo liikide vastu võitlevate õiguskaitse- ja õigusasutuste suutlikkust;
- e) rahvusvahelistele inimõiguste- ja õigusriigialastele **normidele** vastavalt loodud rahvusvaheliste kriminaalkohtute ja ajutiste siseriiklike kohtute, õigus- ja lepituskomisjonide ning inimõigusi käsitlevate vaidluste õigusliku lahendamise ja omandiõiguse kehtestamise ja kindlakstegemise mehhanismide toetamine ■ ;
- f) vajalike meetmete toetamine, et alustada olulise infrastruktuuri, elamute, üldkasutatavate hoonete ja majandusvara taastamist ja uuesti ülesehitamist, **samuti** olulise tootmisvõimsuse taastamist, ning et taaskäivitada majandustegevus, luua töökohti ning tagada jätkusuutlikuks ühiskondlikuks arenguks vajalikud miinimumtingimused;

- g) endiste võitlejate *ja nende perekondade* demobiliseerimise ja kodanikuühiskonda taasintegreerimisega ning, kui see on asjakohane, nende repatrieerimisega seotud tsiviilmeetmete, samuti laps- ja naisvõitlejate olukorraga tegelemise meetmete toetamine;
- h) relvajõudude ümberkorraldamisest tuleneva sotsiaalse mõju leevendamise meetmete toetamine;
- i) meetmete toetamine, et tegeleda liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames jalaväemiinide, lõhkemata lahingumoonade või sõjast maha jäänud lõhkekehade sotsiaal-majandusliku mõjuga tsiviilelanikkonnale. Käesoleva määruse alusel rahastatavad *meetmed* võivad *muu hulgas* hõlmata ohualast koolitust , miinide avastamist ja kõrvaldamist ning sellega seoses varude hävitamist;
- j) meetmete toetamine, et võidelda liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames tulirelvade, väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kasutamise ja nendele juurdepääsu vastu ;

- k) meetmete toetamine, et tagada kriisi- ja konfliktiolukordades naiste ja laste erivajaduste piisav rahuldamine, arvestades sealhulgas ohuga, et nad satuvad soopõhise vägivalda ohvriks;
- l) toetus relvastatud konfliktide ohvrite rehabiliteerimiseks ja reintegreerimiseks, sealhulgas meetmed naiste ja laste erivajadustega tegelemiseks;
- m) inimõiguste ja põhivabaduste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte kaitsmise ja edendamise meetmete ning sellega seotud rahvusvaheliste vahendite toetamine;
- n) sotsiaalmajanduslike meetmete toetamine, et edendada loodusvarade läbipaistvat majandamist ja võrdset juurdepääsu neile kriisiolukorras või selle tekkimisel, *sealhulgas rahu kindlustamisel*;
- o) ■ meetmete toetamine, et tegeleda elanikkonna ootamatu liikumise *võimaliku* mõjuga, *mis omab tähtsust poliitilise ja julgeolekuolukorra seisukohast*, sealhulgas meetmed, millega käsitletakse vastuvõtvate kogukondade vajadusi kriisiolukorras või selle tekkimisel, *kaasa arvatud rahu kindlustamisel*;

- p) meetmete toetamine, et edendada kodanikuühiskonna arengut ja korraldust ning selle osalemist poliitilises protsessis, sealhulgas meetmed naiste rolli suurendamiseks neis protsessides ning sõltumatu, pluralistliku ja professionaalse meedia edendamiseks;
- q) meetmete toetamine *stabiilsust ohustavatele* loodusõnnetustele või *stabiilsust ohustavatele* inimtegevusest tingitud õnnetustele ja rahvatervist ohustavatele, *pandeemiatega seotud* ohtudele reageerimiseks liidu humanitaar- ja kodanikukaitse abi puudumisel või selle täiendamiseks.

3. **Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olukordade** korral võib liit ühtlasi anda tehnilist ja rahalist abi, mida ei ole sõnaselgelt käsitletud käesoleva artikli lõikes 2. Selline abi on piiratud artikli 7 lõikes 2 osutatud eriabimeetmetega, mis **vastavad kõigile järgmistele tingimustele:**

- a) **nad** jäävad nii **käesoleva määruse** üldise kohaldamisala kui ka artikli 1 lõike 4 **punktis a** sätestatud **erieesmärkide** piiridesse;
- b) **nad** on kestuselt piiratud artikli 7 lõikes 2 kehtestatud perioodiga ja ■
- c) **nad** oleksid tavatingimustes rahastamiskõlblikud muude **liidu** välisabi vahendite või muude käesoleva **määruse** osade alusel, **kuid tingituna vajadusest olukorrale kiiresti reageerida** tuleks **neid** võtta kriisiolukorra või tekkiva kriisiolukorra meetmetena.

Artikkel 4

Abi konfliktide ennetamiseks, rahu kindlustamiseks ja kriisiks valmisolekuks

1. Liit annab tehnilist ja rahalist abi artikli 1 lõike 4 punktis b sätestatud *erieesmärkide* saavutamiseks. *Sellise* abi raames toetatakse meetmeid, mille eesmärk on *liidu* ja tema partnerite suutlikkuse loomine ja suurendamine konfliktide ennetamiseks, rahu kindlustamiseks ning kriisieelsete ja -järgsete vajadustega tegelemiseks tihedas koostöös *ÜRO ja muude* rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonide ning *riiklike ja kodanikuühiskonna* osapooltega, et toetada nende jõupingutusi järgmistes valdkondades:
 - a) varajase hoiatamise ja *konfliktiriski* analüüsi edendamine poliitika kujundamises *ja rakendamises*;
 - b) usalduse suurendamise, vahendustegevuse, *dialoogi* ja lepitamise hõlbustamine *ja sellealase suutlikkuse loomine* eelkõige seoses tekkivate kogukondadevaheliste pingetega;
 - c) *stabiliseerimisele suunatud* tsiviilmissioonides *osalemiseks* vajaliku suutlikkuse suurendamine;

- d) piirkonna *poliitilise ja julgeolekuolukorra seisukohast tähtsust omavate* konfliktide ja katastroofide järgse *taastumise* edendamine;
- e) *loodusvarade kasutamise piiramine konfliktide rahastamisel ja sidusrühmade toetamine, et nad vastaksid selliste algatuste tingimustele nagu Kimberley protsessi sertifitseerimissüsteem, eriti mis puudutab tõhusat siseriiklikku kontrolli loodusvarade tootmise ja kaubanduse üle.*

2. Käesoleva *artikli* kohased meetmed:

- a) hõlmavad oskusteabe edasiandmist, teabe ja hea tava jagamist, riski- või ohuhinnanguid, teadusuuringuid ja analüüsi, varajase hoiatamise süsteeme, koolitust ja teenuste osutamist;
- b) *aitavad kaasa rahu kindlustamise küsimustes peetava struktuurse dialoogi edasiarendamisele;*
- c) võivad hõlmata tehnilist ja rahalist abi rahu kindlustamise ja *riigi* ülesehitamise toetamiseks.

Artikkel 5

Abi ülemaailmsete ja piirkonnaüleste ohtude *ning tekkivate ohtudega* tegelemisel

1. Artikli 1 lõike 4 punktis c sätestatud konkreetsete *eesmärkide* saavutamiseks annab liit tehnilist ja rahalist abi *järgmistes* valdkondades:
 - a) avaliku korra, üksikisikute julgeoleku ja turvalisuse, elutähtsa infrastruktuuri ja rahvatervise ohustamine;
 - b) keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjalide või -ainetega seotud tahtlike, õnnetusest tingitud või looduslikku päritolu riskide maandamine ja nendeks valmisolek.
2. Lõike 1 punktis a osutatud abi hõlmab selliste meetmete toetamist, mis on suunatud:
 - a) nende õiguskaitse- ja õigusasutuste ning tsiviilametkondade suutlikkuse suurendamisele, kes osalevad võitluses terrorismi, organiseeritud kuritegevuse (*sealhulgas küberkuritegevus*) ja kõigi salakaubaveo liikide vastu ning ebaseadusliku kaubanduse ja transiidi tõhusas kontrollis;

- b)** nende ohtudega tegelemisele, mis ähvardavad elutähtsaid infrastruktuure, näiteks rahvusvaheline transport, sealhulgas reisijate- ja kaubavedu, energia- ja energiajaotuse valdkond ning elektroonilise teabe ja side võrgud. Sellistes meetmetes pööratakse erilist tähelepanu piirkondadevahelisele koostööle ja rahvusvaheliste nõuete rakendamisele ohuteadlikkuse, haavatavuse analüüsi, hädaolukorraks valmisoleku, selle eest hoiatamise ja selle tagajärgedega tegelemise valdkondades;
- c)** selle tagamisele, et piisavalt reageeritakse märkimisväärtetele rahvatervisega seotud ohtudele, sealhulgas ootamatutele epideemiatele, millel võib olla piiriülene mõju;

I

- d)** kliimamuutuste ülemaailmsete ja piirkondadevaheliste tagajärgedega tegelemisele, millel võib olla destabiliseeriv mõju rahule ja julgeolekule.

3. Lõike 2 punktis a osutatud meetmete puhul:

- a) eelistatakse piirkondadevahelist koostööd, mis hõlmab kahte või enamat kolmandat riiki, kes on näidanud üles selget poliitilist tahet tegeleda *tekkivate* probleemidega. Koostöö terrorismivastases võitluses võib toimuda ka üksikute riikide, piirkondade või rahvusvaheliste, piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonidega;
- b) pööratakse erilist tähelepanu heale valitsemistavale ja neid võetakse kooskõlas rahvusvahelise õigusega;
- c) terrorismivastases võitluses osalevatele ametiasutustele suunatud abi puhul eelistatakse nende meetmete toetamist, mis hõlmavad terrorismivastaste õigusaktide väljatöötamist ja karmistamist, finants-, tolli- ja sisserändealaste õigusaktide rakendamist ja kohaldamist, õiguskaitsemenetluste väljatöötamist, mis on joondatud kõrgeimate rahvusvaheliste nõuetega, ning mis on *kooskõlas rahvusvahelise õigusega*, demokraatliku kontrolli ja institutsiooniliste järelevalvemehhanismide tugevdamist ning *vägivaldse* radikalismi ennetamist;

- d) uimastite probleemiga seotud abi puhul pööratakse asjakohast tähelepanu rahvusvahelisele koostööle, mille eesmärk on uimastite nõudluse, tootmise ja tekitatud kahju vähendamiseks seotud hea tava edendamine.

4. Lõike 1 punktis b osutatud valdkondades hõlmab abi selliste meetmete toetamist, mis on suunatud:

- a) tsiviilvaldkonna teadusuuringute *edendamisele* alternatiivina kaitsealastele teadusuuringutele; ■
- b) nende tsiviilrajatiste ohutuse suurendamisele, kus ladustatakse või käideldakse tsiviilvaldkonna uurimisprogrammide raames tundlikke keemilisi, bioloogilisi, radioloogilisi ja tuumamaterjale või -aineid;
- c) liidu koostööpoliitika ja selle eesmärkide raames tsiviilinfrastruktuuri loomise ja asjaomaste tsiviiluuringute *toetamisele*, mis on vajalikud relvadega seotud rajatiste ja hoonete demonteerimiseks, korrastamiseks või ümberkorraldamiseks, kui need rajatised ■ ei ole enam ■ kaitseprogrammi *osad*;

- d)* nende pädevate tsiviilametkondade suutlikkuse suurendamisele, kes on seotud keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumamaterjalide või -ainete (kaasa arvatud nende tootmiseks või transpordiks vajaliku varustuse) salakaubaveo tõhusa kontrolli väljatöötamise ja jõustamisega ■ ;
- e)* õigusraamistiku ja institutsioonilise suutlikkuse *arendamisele* kahesuguse kasutusega kaupade üle tõhusa ekspordikontrolli kehtestamiseks ja jõustamiseks, sealhulgas piirkondliku koostöö meetmete võtmiseks ■ ;
- f)* tsiviilõnnetusteks valmisoleku, hädaolukorras ■ tegutsemise kavandamise, kriisile reageerimise ning korrastusmeetmetealase ■ suutlikkuse arendamisele.

■

III JAOTIS
PROGRAMMIDE KOOSTAMINE JA RAKENDAMINE

Artikkel 6
Üldine raamistik

Liidu abi andmine toimub kooskõlas määrusega (EL) nr .../2014* järgmise kaudu:

- a)* eriabimeetmed ja vahereageerimisprogrammid, millele on osutatud artiklis 7;
- b)* valdkondlikud strateegiadokumendid ja mitmeaastased sihtprogrammid, millele on osutatud artiklis 8;
- c)* iga-aastased tegevusprogrammid, üksikmeetmed *ja erimeetmed*;
- d)* *toetusmeetmed*.

*

Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 130/2013 (2011/0415 (COD)) sisalduva määruse number.

Artikkel 7

Eriabimeetmed ja vahereageerimisprogrammid

1. Artikli 3 kohast liidu abi antakse eriabimeetmete ja [] vahereageerimisprogrammide kaudu.
2. Komisjon võib võtta vastu artikli 3 lõikes 1 osutatud olukordades eriabimeetmeid, mis vastavad lõikes 3 sätestatud tingimustele []. Selline eriabimeede [] võib kesta kuni 18 kuud ning *seda* võib *selle* rakendamisel esinevate objektiivsete ja ettenägematute takistuste korral pikendada kaks korda *kuni* kuue kuu võrra (mis teeb kogukestuseks maksimaalselt 30 kuud) eeldusel, et meetmele ette nähtud rahalised vahendid *ei kasva*.

Pikaajaliste kriiside ja konfliktide korral võib komisjon võtta vastu täiendava eriabimeetme, *mille kestus on kuni 18 kuud*.

Esimeses ja teises lõigus nimetatud eriabimeetmete kestus kokku ei või olla pikem kui 36 kuud.

3. Kui eriabimeetme **maksumus** ületab **20 000 000** eurot, võetakse **see** vastu vastavalt määruse (EL) nr .../2014* artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusele.
4. Enne kuni **20 000 000** eurot maksvate eriabimeetmete vastuvõtmist või **pikendamist** annab komisjon nõukogule teavet nende meetmete laadi **ja** eesmärkide ning nende jaoks kavandatud rahaliste vahendite kohta. Ühtlasi teavitab komisjon nõukogu enne oluliste sisuliste muudatuste tegemist juba vastu võetud eriabimeetmetes. **Liidu** välistegevuse **järjepidevuse** huvides võtab komisjon arvesse nõukogu asjaomast poliitilist lähenemisviisi nii selliste meetmete kavandamisel kui ka rakendamisel.

I

* Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 130/2013 (2011/0415 (COD)) sisalduva määruse number.

5. Pärast *eribimeetme* vastuvõtmist esitab komisjon võimalikult *kiiresti*, kuid igal juhul *kolme* kuu jooksul *Euroopa Parlamendile ja nõukogule* aruande, **■** andes ülevaate vastuvõetud meetmete laadist, *taustast ja põhjendustest, sealhulgas sellest, kuidas kõnealused meetmed täiendavad liidu käimasolevat ja kavandatavat reageerimist*.
6. Komisjon võib vastavalt *määruse* (EL) nr .../2014* *artikli 16 lõikes 3* osutatud *kontrollimenetlusele* võtta vastu vahereageerimisprogramme, et luua või taastada liidu väliskoostöö poliitika tõhusaks rakendamiseks vajalikud tingimused.

Vahereageerimisprogrammid tuginevad eriabimeetmetele.
7. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti *korrapäraselt ja õigel ajal* artikli 3 *kohase* liidu abi kavandamisest *ja rakendamisest, sealhulgas kavandatud rahalistest vahenditest, samuti sisuliste muudatuste või sellise abi pikendamise korral*.

■

* Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 130/2013 (2011/0415 (COD)) sisalduva määruse number.

Artikkel 8

Valdkondlikud strateegiadokumendid ja mitmeaastased sihtprogrammid

1. Valdkondlikud strateegiadokumendid moodustavad *artiklite* 4 ja 5 kohase abi rakendamise üldise aluse. Valdkondlikud strateegiadokumendid annavad liidu ja asjaomaste *partnerriikide* või -piirkondade koostööks raamistiku.
2. Valdkondlike *strateegiadokumentide* ettevalmistamise ja täitmise käigus kohaldatakse järgmisi abi tõhususe põhimõtteid: partnerlus, koordineerimine ■ ja, *kui see on kohaldatav*, ühtlustamine. Selleks peavad valdkondlikud strateegiadokumendid olema kooskõlas muude liidu välisabi vahendite alusel heaks kiidetud või vastu võetud programmdokumentidega ja vältima nende dubleerimist.

Üldiselt peavad valdkondlikud strateegiadokumendid põhinema *liidu või* vajaduse korral asjakohaste liikmesriikide ■ dialoogil asjaomaste *partnerriikide* või -piirkondadega, sealhulgas kodanikuühiskonna ning piirkondlike ja kohalike ametiasutustega, selleks et tagada, et asjaomased *riigid* või asjaomased piirkonnad *võtaksid programmide koostamise* protsessis piisava isevastutuse.

Liit ja selle liikmesriigid konsulteerivad üksteisega programmide koostamise protsessi varases etapis, et edendada nende koostöömeetmete järjepidevust ja vastastikust täiendavust.

3. Igale valdkondlikule strategiadokumendile lisatakse mitmeaastane sihtprogramm, milles esitatakse kokkuvõtlikult liidu rahastamiseks valitud prioriteetsed valdkonnad, konkreetsed eesmärgid, oodatavad tulemused, **tulemusnäitajad** ja liidu abi ajakava.

Mitmeaastases **sihtprogrammis** määratakse programmide lõikes kindlaks soovituslik rahaliste vahendite jaotus, võttes arvesse asjaomaste partnerriikide või -piirkondade vajadusi ja konkreetseid kitsaskohti. Rahaliste vahendite jaotuse võib vajaduse korral esitada vahemikuna.

4. Komisjon kinnitab valdkondlikud strategiadokumendid ja võtab vastu mitmeaastased sihtprogrammid vastavalt määruse (EL) nr .../2014* artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusele. ■ Nimetatud menetlust kohaldatakse ka valdkondlike strategiadokumentide või mitmeaastaste sihtprogrammide sisulisele läbivaatamisele, mille tagajärjel strateegiat või selle kavandamist **märkimisväärselt** muudetakse ■ .

* Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 130/2013 (2011/0415 (COD)) sisalduva määruse number.

5. Määruse (EL) nr .../2014* artikli 16 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlust ei kohaldata valdkondlike strateegiadokumentide ja mitmeaastaste sihtprogrammide vähem oluliste muudatuste **või tehniliste kohanduste** suhtes, mille kohaselt rahalised vahendid **paigutatakse ümber** prioriteetsele valdkonnale ettenähtud rahaliste vahendite soovitusliku jaotuse piires või millega **suurendatakse või vähendatakse** rahaliste vahendite esialgset soovituslikku jaotust nii, et see ei **ületa 20% ega 10 000 000 eurot**, tingimusel et **sellised** muudatused või tehnilised kohandused ei mõjuta **nimetatud** dokumentides kindlaks määratud prioriteetseid valdkondi ja eesmäärke.

Sellisel juhul tehakse **sellised** muudatused või tehnilised kohandused **viivitamata** teatavaks Euroopa Parlamendile **ja liikmesriikide esindajatele artiklis 11 osutatud komitees**.

6. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kui tungiva kiireloomulisuse tõttu on vajalik liidu kiire reageerimine, võib komisjon muuta valdkondlikke strateegiapabereid ja mitmeaastaseid sihtprogramme kooskõlas määruse (EL) nr .../2014* artikli 16 lõikes 4 osutatud menetlusega.
7. **Mis tahes programmitöös või programmide läbivaatamises, mis leiab aset pärast määruse (EL) nr .../2014* artiklis 17 osutatud vahearuande avaldamist, võetakse arvesse selle aruande tulemusi, leide ja järeldusi.**

* Väljaannete talitus: palun sisestada dokumendis PE-CONS 130/2013 (2011/0415 (COD)) sisalduva määruse number.

Artikkel 9

Kodanikuühiskond

Kui see on võimalik ja asjakohane, konsulteeritakse käesoleva määruse alusel võetavate meetmete ettevalmistamise, kavandamise, rakendamise ja seire asjus kodanikuühiskonnaga.

Artikkel 10

Inimõigused

- 1. Komisjon tagab, et käesoleva määruse alusel vastu võetud meetmed, mis on seotud terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisega, rakendatakse kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas rahvusvahelise humanitaarõigusega.*

2. *Kooskõlas ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilise raamistiku ja tegevuskavaga koostab komisjon tegevussuunised tagamaks, et inimõigusi võetakse arvesse lõikes 1 osutatud meetmete kavandamisel ja rakendamisel, eelkõige et ära hoida piinamised või muu julm, ebainimlik või alandav kohtlemine ning järgida nõuetekohast menetlust, sh süüütuse presumptsiooni, õigust õiglasele kohtumõistmisele ja õigust kaitsele. Inimõigusi võetakse selgelt arvesse ka küberjulgeolekut ja küberkuritegevuse vastast võitlust käsitlevates meetmetes.*
3. *Komisjon jälgib tähelepanelikult lõikes 1 osutatud meetmete rakendamist, et tagada sellise rakendamise käigus inimõigustealaste kohustuste järgimine. Komisjon käsitleb seda valdkonda oma korralistes aruannetes.*

IV JAOTIS

LÕPPSÄTTED

I

Artikkel 11

Komiteemenetlus

Komisjoni abistab komitee (stabiilsuse *ja rahu edendamise rahastamisvahendi* komitee).
Nimetatud *komitee* on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

Artikkel 12

Euroopa välisteenistus

Käesolevat määrust kohaldatakse kooskõlas I otsusega 2010/427/*EL*, *eelkõige selle artikliga 9*.

Artikkel 13

Rahastamispakett

- 1.** Käesoleva määruse rakendamise rahastamispakett aastateks 2014–2020 ***on*** 2 338 719 000 eurot ■ .
- 2.** ***Euroopa Parlament ja nõukogu*** kinnitavad ***iga-aastased*** assigneeringud ***mitmeaastase*** finantsraamistiku piires.
- 3.** Aastatel 2014–2020:
 - a) eraldatakse rahastamispaketist vähemalt **70** protsendipunkti artikli **3** kohastele meetmetele ***ning***
 - b) ***üheksa protsendipunkti*** rahastamispaketist ***artikli 4 kohastele meetmetele***.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist **2014 kuni 31. detsembrini 2020**.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel

president

Nõukogu nimel

eesistuja
